Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

TER BESLISSING

Datum
17 juni 2024

Onze referentie
IenW/BSK-2024/176113

Opgesteld door
Bestuurskern
Dir Duurzame Leefomg & Circ Economie
Circulaire Economie

Beslistermijn
27 juni 2024

Bijlage(n)
4

Aan Minister

nota

Verzamelbrief circulaire economie

Aanleiding
Met deze brief komt u tegemoet aan een aantal toezeggingen aan de Kamer en geeft u de voortgang weer in een aantal trajecten dat in het kader van het Circulaire Economie (CE)-beleid loopt.

Geadviseerd besluit
U wordt geadviseerd akkoord te gaan met deze brief, zodat deze voor het zomerreces naar de Kamer kan worden gestuurd.

Kernpunten
- In deze brief worden zes punten behandeld. Hierop wordt in de toelichting hieronder nader ingegaan.
- Het betreft geen nieuw beleid, enkel informeren van de Kamer.
- De beslistermijn van 27 juni zorgt voor het tijdig informeren van de Kamer vóór het zomerreces.

Toelichting op onderwerpen in de brief
1. Duurzame koolstof in de chemie
   - Op 16 april jl. heeft staatssecretaris Heijnen mede namens MEZK een joint statement overhandigd aan Eurocommissaris Hoekstra. Dit statement roept de Europese Commissie op tot het uitwerken van beleid gericht op de grondstoffentransitie in de chemie, van fossiele naar duurzame koolstof (recyclaat, biogrondstoffen en CO_2). Dit statement wordt met deze brief ook met de Kamer gedeeld.

2. Hoogwaardige recycling van verpakking tot verpakking
   - De motie Hagen c.s.[1] verzocht de regering te onderzoeken hoe hoogwaardige recycling van verpakking naar verpakking kan worden gestimuleerd of afgedwongen. Achtergrond van de motie was dat uit onderzoek bleek dat veel verpakkingen niet worden gerecycled tot nieuwe verpakkingen, maar tot andere, vaak laagwaardigere producten.
   - In het beleid voor recycling van afval is niet eenvoudig te regelen dat bepaalde afvalstromen terechtkomen in bepaalde producten. Ook het Landelijk Afvalbeheerplan (LAP) lijkt hiervoor niet geschikt. Daarin wordt gekeken naar de kwaliteit van het materiaal, los van waar het wordt toegepast.

[1] Kamerstuk 32 852 nr. 181

- Wel wordt in toenemende mate als eis voorgeschreven dat producten (waaronder verpakkingen) bestaan uit een bepaald percentage gerecycled materiaal. Specifiek voor verpakkingen wordt in de nieuwe EU-verpakkingenverordening daarbij gesteld dat dit materiaal afkomstig moet zijn van afval van consumenten.
- Daarmee ontstaat *de facto* een zekere verplichting tot het recyclen van verpakkingen tot nieuwe verpakkingen. Dit wordt in voorliggende kamerbrief uiteengezet, waarmee aan de motie uitvoering is gegeven.
- Verder wordt in de brief verwezen naar de evaluatie van de doelstellingen van het Besluit beheer verpakkingen in 2024, waarin dit punt zal worden meegenomen.

3. Maatregelpakket gedrag
   - Tijdens het Commissiedebat Circulaire Economie op 15 februari jl.[2] deed Lid Kostić het verzoek aan staatssecretaris Heijnen om het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) te vragen welke rol zij kunnen spelen bij het in kaart brengen van de effecten van een maatregelenpakket in het kader van gedragsverandering (TZ202403-029).
   - Het PBL geeft aan geen specifiek maatregelenpakket te kennen voor dit doel, maar benadrukt dat er veel mogelijke maatregelen zijn.
   - Potentiële effecten van een dergelijk pakket kunnen worden ingeschat, voor een volledige analyse van integrale effecten is nader onderzoek nodig.
   - Het PBL geeft aan in 2024 geen ruimte te hebben voor aanvullend onderzoek.

4. Communicatie toolbox bewustmakingsmaatregelen sigarettenfilters
   - Tijdens het commissiedebat circulaire economie op 20 april 2023 is toegezegd dat de Kamer geïnformeerd zou worden over de toolbox voor sigarettenfilters.
   - In de toelichting van de Regeling kunststofproducten voor eenmalig gebruik[3] is opgenomen dat het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, in samenwerking met maatschappelijke organisaties en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, een toolbox zal ontwikkelen om gebiedsbeheerders te ondersteunen bij het nemen van bewustmakingsmaatregelen op het gebied van sigarettenfilters.
   - De toolbox wordt per 1 juli 2024 gepubliceerd op de website Schouders onder Schoon[4].

5. Onderzoek circulaire land- en tuinbouwplasticsector
   - Het onderzoek waarnaar verwezen wordt, heeft beleidsmaatregelen geïnventariseerd om het gebruik van plastic in de land- en tuinbouwsector te verduurzamen.
   - De belangrijkste aanbeveling is om te onderzoeken of in deze sector uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV) kan worden ingevoerd.
   - In de Kamerbrief wordt aangegeven dat een UPV voor land- en tuinbouwfolies nader zal worden onderzocht.

[2] kst-32813-1373
[3] https://www.rijksoverheid.nl/documenten/regelingen/2022/03/29/bijlage-2a-ministeriele-regeling-kunststofproducten-voor-eenmalig-gebruik
[4] www.schoudersonderschoon.nl/toolboxen

6. Monitor drankverpakkingen in het zwerfafval

- RWS laat metingen uitvoeren van het aantal verpakkingen in het zwerfafval. Het betreft 3 metingen per halfjaar. Na elk halfjaar stelt RWS een memo op met de resultaten tot dusver.
- Met deze brief worden de resultaten tot en met de tweede helft van 2023 aan de Tweede Kamer gestuurd.
- Uit de resultaten blijkt dat sinds de invoering van statiegeld op kleine flesjes en vervolgens op blikjes, deze veel minder worden aangetroffen in het zwerfafval.
- Het aantal plastic flessen is ca 60% afgenomen sinds de invoering van statiegeld in 2021. Deze aantallen lijken in 2023 te stabiliseren.
- Er loopt een handhavingstraject van de ILT omdat het verpakkend bedrijfsleven de wettelijke inzameldoelstelling voor plastic flessen niet haalt. Wanneer dit leidt tot betere inzameling, valt ook een verdere afname in het zwerfafval te verwachten.
- Het aantal blikjes in het zwerfafval is sinds invoering van statiegeld per april 2023 met 55% - 59% afgenomen. Omdat nog geen gegevens over een volledig jaar met statiegeld beschikbaar zijn, is het nog te vroeg om in deze gegevens verdere trends waar te nemen.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden
Niet van toepassing.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Verzamelbrief circulaire economie	
2	Joint Statement on a European Sustainable Carbon Policy Package	
3	Reactiebrief van PBL op maatregelpakket gedrag	
4	RWS memo monitoring drankverpakkingen in het zwerfafval - resultaten tot en met geheel 2023	